

Говор претседника владе друга Родољуба Чолановића

земље и радну свјест нашег проубуђеног народа, онда видимо каква је наша будућност. Ми се нећемо зауставити само на томе што ћемо обавити порушено. Ми хоћемо да упредимо нашу будућност, даш повољности, даш саобраћаја, даш богатства наше земље извучемо што више, јер ће само тако сваки човјек рада у својој део, на своје стоје отјестити то богатство земље које сваки дан се више расте. Хоћемо да подигнемо школе, породилашта и дјечје домова, болнице и санаторије. Хоћемо да створимо у нашој земљи што повољније услове нашим грађанима. Велики планови изградње наше Босне и Херцеговине нису праску фантазирања. Ја знам да има људи који кажу, прича он Маркове ковање. Али ја се сјећам у току рата како

су многи мудријаци тако гледали на исход наше борбе. Њима је било до срце у летима кад се појавила Хитлерова војна машина па су ми јасно казали: 'не да се носите са овом силом. А ми смо вјеровали у снагу народа, осјећали је, знали смо да је тај извор непресушан. Тако и данас кад правимо најкиселије планове о изградњи наше републике и када говоримо да ће она, некад туђа слуханима, постати вшатурији врт, ми се небајмо дематогијом, ми то говоримо за то што смо уверени да ћемо тај свети зајет наших другова, да ћемо ту добру жељу наших народа остварити. Има снаге у Босни и Херцеговини да оставри то дјело, као што је било снаге, да се дигне на окупатора и обрани нашу част и извојне болу будућност.

хтеже. Сјавне државе на челу са Совјетским Савезом, постале су огромне снаге у борби за праведан мир, за слободу и правду у свијету. Славенски народи су највише пропатили у прошлости и, извлечени поуку из тога, они на новим начелима организују свој живот и односе. Ми смо позвали Савезима, али не у циљу да освајамо туђе земље, него да бранимо свој мир и слободу, а тиме мир и слободу читавог свијета. То је смисао наших уготора са славенским државама и какав је наше спољне политике. Ми кажемо: хоћемо добру пријатељску односе са сваком народом, који ће да поштује нашу независност и слободу. Ми хоћемо добре пријатељске односе са сваком државом која хоће да брани наше идеале, а то је равноправност народа, били они велики или мали. Наша земља дигаће глас против свих оних који ће хтејати да искористе своју економску и војну силу, да ће имати или другима наметнути своје господство. Борили смо се зато да тираније више никада не буде на свијету. Међутим у свијету има још људи, и то на одговорни положаји, који причају о демократији, о хришћанској цивилизацији, о смену и смислу, а гледају на колем ће краљу земљине куле да отму које

пачке земље, да неког поробе и опљачкају. Они покушавају нашој земљи да пријете, они покушавају и нас да заплаше. Али ми стојимо мирне свјесте и ведра чела, самопоуздано и сигурни у себе. Ми нисмо трагоборни, ми не свекломо нишоме, ми хоћемо наше право, хоћемо да у слободи подижемо нашу цивилизацију, рушевина и да водимо наш народ у боји и војенича јакост. Нена поштину наше напоре и прилоге ослободилачкој борби против фашизма; а пријетњавајући ништа они код нас нистини неће. Ми се не бојимо, јер смо уверени у праведност наше ствари, јер нисмо сами на свијету, а нама је Совјетски Савез, славенске државе, сав, слободољубиви свијет у Америци, Енглеској, Француској, Индији, Кини и гдје год живе људи рада земља, да се за правду и свијету, а таквих љака више него разних дипломата атомске демократије. Али не треба да се успавајуемо. За мир се ваља борити као и за побједу над фашизмом — рекао је друг Стаљин. Потпаљивача рата има и у нашој земљи који очекују пројекцију да се омет дочепају власти. Те треба на сваком кораку раскривати, а брђити се са свима који брше праведан мир у читавом свијету.

У НАШОЈ БОРБИ ЗА БРЖУ ОБНОВУ И ИЗГРАДЊУ МИ СМО ЗБРАТИМЉЕНИ СА ОСТАЛИМ НАРОДИМА РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ — МИ ОСЈЕТАМО ОЧИНСКУ БРИГУ МАРШАЛА ТИТА

У нашој борби за бржу обнову и изградњу ми нисмо сами, ми смо збратимљени са осталим народима републике Југославије (апалзу) Живана република Југославија) Ми босани и херцеговинци поносни смо што смо грађани славне наше отаџбине Југославије. У нашим рукама је била на рјешавању проблема Босне и Херцеговине од ослобођења на овамо ми смо осјећали братску помоћ наше Републике и очинску бригу нашег Маршала Тита (апалзу).

Ми смо поносни што смо као грађани наше велике отаџбине пројили кри и уколени мишомој напору да ова велика борба не прелази у свијету. Шта је била стару Југославија и каква је био њезин углед у свијету? Била је она ирвачка у рукама разних кљича и старих империјалиста. О њој се гов-

рило у давним капиталистичке са подсијехом, али су промишљали свој став када је наша земља кроз оружану борбу показала да не представља Нелди, Павелли, Михаиловић и остала бугумена. Благољудри нашој независности и јуначкој борби за ствар Уједињених нација нашег народа земље је постало такво о каквом нико није ни говорило да савишо. Тај углед стечен у току рата ми смо још више учврстали у миру, у обнови наше земље. Наше велико дјело на обнови, по коме се види да смо ми уједили не само да ратујемо и да бијемо окупатора и изградње нашег народа, него де учинили да створимо, тако служи као пример шта може земља која што је Југославија, тако државно окупојеној ратом, да учини народ који је сјејстан да ради за себе,

ОНАЈ КОЈИ НЕ ПОШТУЈЕ ЗАКОНЕ НАШЕ ЗЕМЉЕ И ТЕКОВИНЕ НАШЕ БОРБЕ НЕКА ЗНА ДА ГА ШВЕСТИЧНИКА ХАЉИНА

У нашој земљи има људи којима нису по људи промјене извршене код нас, као ни оно што се сада ради. Има, и сасвим је разумљиво што их има, јер они су изгубили битку и они се луце на нас и не само што се луце, него су почели да труду другима атмосфери и да да мислима, онај који је вјеројатно тумом муком извојне. Покушавају да настрју на наше тековине, на братство и јединство, на народну власт, на нашу јуначку Југославенску армију. Клеветнички се односе према свему што се догађа. Постају су извешари и агенти међународне реакције од које се оклећу спас и ширењу да би добили своју политичку власт. Они покушавају да репритирањем мржње граде своје политичке позиције. Ми међу њима видимо разне шаршичке луце који су у старој Југославини живјели добро на рачун туђега рада. Они знају и свијетски су од које оклећу спас и свијетски су да у нашој Југославији то не могу да изводе извојне. Уз њих видимо разне њихове поштинке. Међу њима хтно бих да се осврнем на једну врсту, а то је један тип свештениства католичког, православног и муслиманског: Говорећи о нама, ја изузимају свештенике који су били и остали вјерни својој нареду. Они први, међутим, поштин су једина њих овисним путем. Они искориставају вјерску себјаву наших народа и покушавају да одбину јародне масе од Народног фронта, народне власти и да минирају тековине народне борбе. Они покушавају да сваку мјеру наше народне власти протумаче као напад на вјеру. Они искориставају богомоље као прилике за свој противнародни рад. Маршал Тито каже: у њима говорим да нема шта да се дола. Он је рекао да ни једна богомоља није затворена и да никоме није забрањено да се моли богу, али да су многи наши свештеници поштин опаш-

ним путем, да користе богомољу као политичку трибину преко које нападају нашу државу. Тај црт је опасан, јер ова држава није од давна до сутра. Она је савирана на стигниме темелјима и нема те снаге која ће је са тих темелја поштинити. Та нажда што може да буде онава само поштинити и клеветнице који се бацају бајом на нашу државу. Ми смо много говорили о томе шта значи слобода свјесте и демократије. Ми смо говорили и зна се да у читавој Југославији није проговена ни једна вјера. Али нека људи испријатељи у мантијама и другим свештеничким хаљинама, нека не заборае једно да је сваки мали грађанин прије своје грађанин ФНР, да сваки од њих има да поштује законе у нашој земљи. Онај који не поштује законе наше земље и тековине наше борбе, нека зна да га ћеће заштитити никаква свештеничка хаљина! (Апалзу) и поштин; Тако је! Наше државно водство било је необино широкогрудно према многим које неће баш свештеничке хаљине. Знам ја католичких свештеника који су били у ставној логорини и таборини, православних који су сједили у четничким пријемним стуборалима и хола који су били у стуборалима у СО. Многим смо приједавали кроз прст и они сада нисмо да ни ми не смјемо ништа. Из богомоља, гдје они служе, не чује се ни једна ријеч у прилог братства и јединства него се ставно циједе отроп и сије мржње. Ако ће тако, онда су љуту гују даруни. Ми ћемо ммети да покажемо спаком нашем вјернику да тога ноца, братра или хоуу нисмо уздарили због вјере, него што је то који се смјемо митира са митирајући да ће уздарио не је и кровау створено. Ви знате шта је смисао сваке наше мјере.

МЕЂУНАРОДНИ ПОЛОЖАЈ НАШЕ ЗЕМЉЕ ЧИРЕЊЕ ЈЕ НЕГО ИКАДА У ПРОШЛОСТИ — У ТИШЕНОМ ПРИНАТЕЉСТВУ СА СОВЈЕТСКИМ САВЕЗОМ И ОСТАЛИМ СЛАВЕНСКИМ НАРОДИМА

Други и другарице, ми у нашој заједничкој отаџбини Југославији видимо перспективу наше боље будућности. Нена будућности без братства и јединства наших народа. Маршал Тито је рекао: наша Југославија је једна, монолитна, из једног комада од сада па до вјекносе. Нису ту ствари политичка за зеленим столом, није она постојала мишомој извидности, није је народ створило извојне, стана на својим. Зато је она тако цврста и тврдо поносна. Међународни положај наше земље чирење је него што је икада био. Ми смо у току рата у спољној политици направили пут. Он је такав на првом мјесту због тога што смо скленили уговор о савезу са осталим народима који су сарађивали са совјетским Совјетским Савезом (у стуборалима апалзу Совјетском Савезу и скандинавске Београд — Москва). Још у току рата градили су се везе између наших двију земља, између наше отаџбине и Совјетског Савеза. То је било оружано братство наших народа у заједничкој борби против империјалистичке сваштеничке и митологичанства. Нису могли противнародни реакцији да учине у душам вањег народа љубав према великом славенском брату, и ми смо се нашла заједно на бојном пољу против душанима. Никада више није нико неће те везе раскинути. Ми смо у току рата били свјесни извојне заједнице саваштеничке и митологичанства Савеза. Знали смо да наша борба има изглед на пуну побједу, јер је уз нас Совјетски Савез. Ми смо осјећали његову војничку и политичку помоћ у току цијелог рата. Осјећано је у току обнове наше земље, осјећано ту помоћ на Конференцији мира, гдје се рјешавало питање и наших националних граница.

ба да се закључи праведан мир, мир који неће да вријећа достојанствено ни једној учеснику Уједињених нација. Ми једног учесника у борби против фашистичке Немачке и Италије и њихових помагача. Ми као учесници рата дали смо огромне жртве. Борили смо се несебично и дали смо више него и један народ Уједињених нација, осим Совјетског Савеза. Наша делегација отишла је у Вашингтон са праведним циљем да се уједино да наравим се да, не туђе него наше. Маршал Тито је рекао: 'туђе нећемо, своје нећемо (скандинавске: Тито-Тито, туђе нећемо, своје нећемо!) И дошли смо тамо очекујући правду до свију наших савезника. Али ситуација је тајва да код свих наших савезника не налазимо на разумјелане да наше правде наше земље. Ни империјалистичко добро знају да је та нација за њих за увјек затворена. У новој Југославији, гдје је власт у рукама радног народа, неће моћи више нико љачати богатства наше земље. Ми видимо у Паризу па Мирној конференцији да се за наше правде захтеже закључи на првој сједници Совјетског Савеза. Његова претпоставка била је стару Југославије зато што је она повела, што приносили Трст и Горњу Југославију значи закључити праведан мир и онемогућити нову агресију на Балкан. Осим Совјетског Савеза на Мирној конференцији видљив брђачке словенске државе, Чехословачке и Пољску, како бране наше правде за-

МАСОВНИм УЧЕШТЕМ НА ИЗБОРИМА МИ, БОСАНИ И ХЕРЦЕГОВИ, ПОКАЗАТЕМО ДА СМО НЕПОКОЛЕЉИВО ЗА БРАТСТВО НАШИХ НАРОДА, ЗА НАРОДНУ ВЛАСТ, ЗА НАШУ НОВУ ДЕМОКРАТСКУ ФЕДЕРАТИВНУ ЈУГОСЛАВИЈУ

Други и другарице, вријење је да заврши говор. Наш избори за Уставотворну скупштин извршене се 13 октобра. Они ће се извршити у свима републикама ове јесени. Ови избори су политичка битка. Смисао њихов је да што прије за-

шцијеломо ране рата, које су стравне и дубоке, да дигнемо кров над главом наших људи, да их снабдијемо храном, да дигнемо бојницу и икоду тит. А они су се дигнули на то. То су не само изданици на (Српштак на 6. страни)

На Мирној конференцији пре-

Uz učestvovanje 1200 delegata održana je druga godišnja skupština Narodnog fronta za okrug banjački

Naš je narod sa nezapamćenim poletom krenuo putem učvršćenja i izgradnje narodne vlasti i ekonomske obnove ratom poružene zemlje

Na plenarnoj skupštini Okružnog odbora Narodnog fronta, održane 15. okt. u ml. ul. Fiskulturno domo, sekretar Odbora drug-Hefro Kapetanović podnio je sljedeći referat o važnosti i vanjskoj političkoj situaciji:

Društvo i drugarice, mi danas dr- žimo drugu godišnju skupštinu NF-a našeg okruga. Prošlo je više od godi- ština dana kada je narod banjački, kog okruza manifestujući pobjedu nad mrskim okupatorom i njegovim izumarlama i nezadrživo bratstvo i jedinstvo naših naroda — birao svoj prvi Okružni odbor NF-a. Od toga vremena pa do danas desile su se velike promjene u našoj zemlji. One su opravdale težnje narod- nih masa za koje su se one borile i koje su još više učvrstile velike i kovine Narodnooslobodilačke borbe i omogućile nesmetan razvoj ka dalj- njoj demokratizaciji naše narodne dr- žave i njenog ekonomskog i privred- nog obnovi. To je sasvim i razumlji- vo, jer Narodnooslobodilački pokret koji je od svog prvog dana bio de- mokratijski pokret masa — zaista na- rodni pokret — stvorio je solidnu os- novu, da osnovne narodne snage ko- je su u toku rata na svojim ledima nosile i glavne terete borbe, nastave taj put i pošle oslobođenja i budu- ću glavnu misao za stvaranje jedne na- poredne Jugoslavije, nasuprot staroj stranarodnoj monopolističkoj Jugosla- viji koja je bila izgrađena u rukama krupnih imperijalista. Narodne mase naučene teškim iskustvom prošlosti, i te kako su vodile računa da se više nikad ne vrste stara vremena bivših stranarodnih režima i da se više nika- da ne dopuđi ono što je Jugoslavija stavljalo kao uzaludna imperijalističkih blokova, lišeni njenih osnovnih pra- va, prava jedne slobodne i nezavis- ne države. Nasuprot drugim zemlja- ma, naši narodi su imali tu sreću, da su se ištupeći iz tog imperijalističkog

svijeta. Naš narod je postao osnovni faktor koji sa svojim narodom vlas- tić odlučuje samo o svojoj sudbini i gospodar u svojoj zemlji za koju je dao toliko žrtava u borbi.

U tome i još uzrok i svih ostalih promjena, jer su narodne mase zbrisale sa vlasti, dok je svijeta i vijeka, velkospirku monopolističkoj kluki ug- ničavala i pljačkala vlasti, kluku in- nostranih agenata, koja je zajedno sa svojim saveznicima, iz Hrvatske, Slo- venije, Bosne i Hercegovine itd, pre- ko 20 ročnu nacionalno, ugnjetavala i izrabljivala naš narod, sprovođeci

herzijske i saradnici okupatora na jezici osnovnu stvar, a to je, da je naš narod spoznao svoju vlastitu snagu i moć, da u ime naroda može da govori samo čiteli narod okupu- lien u svome Narodnom frontu, a ne propali političari, koji su general- beževali, a ne samo generali bez vojske nego i agenti inostranog im- perijalizma koji bi za svoje sobične interese prodali nezavisnost i slobodu naše zemlje koju su naši narodi dražocinjim žrtvama izvojevali.

Kada je naša vlast rješila mnoge probleme i mnoga pitanja, koja su za skeptičke i malodušne like nerješiva, a za neprijatelje vruća želja da ih ne rješ, manje se danas čuju go- vor, govori naroda vlasti kao čje- line, jer im to parole ne nalaze na dobar prijem na teretu. Oni se ma- nje služe parolama da je vlast ne- sposobna i da su u njoj ljudi nepi- smeni i neutki, nego čuju: »mi smo za narodnu vlast, dobro je to što je narodna vlast, ali ima u njoj bezbo- žnika i polednjaka koji su sve pri- bili u svoje ruke. Ovdje je riječ o članovima Komunističke partije, koji su osnovna garancija, da će vlast o- stati i u buduće zaista u rukama na- roda.

Dozvolimo da su naši drugovi, ko- ji su u narodnoj vlasti, imali izvane- govorne u svome radu. Oni su ih i činili prosto zato, što narodne mase nisu nikada prije vladale niti su bile naučene upravljati. Ali naši rukovodi- telji

oci u narodnim vlastima naučili su što nikada nisu htjeli da znaju i ču- ju razni nosioci protunarodnih reži- ma, a to je, da oni dobro znaju i da su duboko svjesni da snaga narodne vlasti leži u samome narodu. I baš zato što je vlast naroda i što leži u samome narodu, ona je bila u stanju da riješi krupna pitanja, pitanja ishr- ne, stanova, saobraćaja i ostalog što to ničijedna vlast osim narodne ne bi mogla da riješi.

Zar bi imali uspjeha u obnovi na- še poružene zemlje da naši drugovi u narodnoj vlasti nisu učinili maksi- mum onoga što je jedna narodna vlast mogla da učini i to sa uspjeh- lom da učini. Zar bi obnovili, svo- bratci bez naših drugova u vlasti? Zar bi mi obnovili našu industriju koja je bila uništena u toku rata? Zar bi se izvršila demokratizacija u na- šoj zemlji, zar bi se rješila agrarna reforma u našoj zemlji, zar bi se st- aro na put bezbrojnih spekulacija, na Bijelcu čitavu proizvodnju od star- nog pitanje za naš narod i zar bi se mnoga druga pitanja riješila da nije bilo onih, koji su svaj svoj trud i sve svoje sposobnosti uložili da se to sa uspjehom riješi. Ali bilo to po volji ili ne tim reakcionarnim elementima, mi možemo sa sigurnošću reći da u ovom slučaju, imali izvane govorne vlasti prednjačili članovi Komunističke partije kao vjerni sinovi svoga naroda i budni čuvari tekovi- na naše velike borbe.

Sekretar Okružnog odbora Narodnog fronta Hajro Kapetanović

najokrutniji režim diktature u našoj zemlji i konačno je dovela na rub gotove propasti. Zato narodne vlasti nisu ni dovoljne da se vrati doba 1918, nego su listom, glasaajući za Front, na izborima za Ustavotvornu skupštinu učvrstile temelje našoj no- voj mladoj Republici u kojoj je za- biljen slogan kolac nacionalnom ug- ničavanju, ekonomskom izrabljiva- nju i vjerskom anarhizmu.

U NAPADAJU NA NARODNE VLASTI NARODIĆI SU AKTIVNI ONI, KOJI SU DO JUČER SARADIVALI SA OKUPATOROM. USTASAMA I ČETNICIMA I DO JUČER DJEJELI BLAGOSLOV ČETNICIMA KAMA- MA I USTASKIM NOZEVIMA

U cilju da pokušaju razbiti jedinstvo saveza radnika i seljaka, raspis- tuju i oživljavaju vjerske trzavice i nacionalni urvenje, ostaci reakcio- narnih profesionalističkih elemenata, naročito u posljednje vrijeme, povuče se na izvrsnim crkvenim funkcioner- ima, koji su u svojim vjehovima, kao pojedinci, ljudi i zakletji neprijatelji naroda. Eto, ti, takvi ljudi još od Fran- je Josipa govorili su narodu da je to je vlast od boza i da vlast treba da se vrati, da joj se narod pokore. Za vrijeme diktature kralja Alek- sandra i vladavine Petra II, činjena su molovštva i učene dove, a na- rod pozivan na pokornost i posluš- nost, pa kada su Pavelić, Nedelić i o- stali pomoću okupatora došli na vlast oni su opet rekli da je to od boza poslata vlast, i da joj se treba pokor- avati. Danas kada je narod zbacio izdatičku kluku sa vlasti i uzeo sud- binu u svoje ruke, kada je sav na- rod postao vlast, odjednom naša vlast, narodna vlast, (prema izjavy- ma pojedinih frata, popova i hođa) nije narodna ni od boza poslana, nego je bezbožnička vlast. Lako se o- vjerno paroli da prozeti njena namje- ra.

ustasama i četnicima vjeroj- konoje po džamijama i crkvama, nije se čuo glas ih vanih sveštenika protiv skrvnjenja narodnih crkava i džamija, nego je N. O. pokret na čelu sa Komunističkom partijom bio taj, koji je uništavao i progazio neprij- stela.

Vi ste čitali u novinama kako su naši organi bezbjednosti pronašli ve- like količine uplaknuznog zlata i ost- ih dragocinjnosti u kapolskoj crkvi, isplane pretrove, izvadne vilice i s- ubi, ošte zlatno i drvo pijačnje stvari nevinih i pobijehni ljudi po logorima i ustaskim kazamatima. To ni malo nije opametilo sarajevske re- fendije da i oni u Gazi Husrev- bogovoj džamiji i prostoriama Ehidaj- skriju veće količine tekstila, opana- ka i da iz džamije koja je najstarija u B. H. više nabijavali cmoberzi- janski sjeve. Eto, ti, koji se buseju da vjeruju u boza, i toji se nazivaju velikim i poniznim vjehnicima, pre- tvorajući narodne bogomolje u najob- čija zlotičnaka skrivališta, švercer- ske radnje i trgovine. Zar ovakim pri- merima treba komentirati bilo kojom peštom Sovjete.

Da ne bi stvar uopćavali i da nas se ne krivo shvatilo da mi hužno na crkvi i vjerske osjećaje ljudi, nego da želimo samo prikazati pojedince, koji nastoje koristiti vjeru kao aru- ment i borbi protiv vlasti, navešću- ćemo nekoliko konkretnih primjera sa našeg okruga. Ovdje, kod nas u Ban- joi Lucii, bilo je nekoliko pojava an- tinarodnog stava nekolicine svešte- nih liica, koja su sa svojim propovje- kačima silila klevete. Među tim naj- više se ističu biskup Čekada, Nurić, Davidović, Vranješević, fra Ivan sa Patričevcu, Zuhčić i slični njezni. Biskup banjački postao je naročito glagoljiv i nemoran je na svome poslu. On je, čim je došao u Banja- Luku, objasnio šta je došao — jer se, kako on kaže, katolička crkva na- lazi u kritičnom stanju i ja va- pozivam da sa hrabrošću stupite pro- tiv bezvjerfina. Duleko je sveobio

SAVEZ RADNIKA I SELJAKA, STVOREN U TOKU BORBE. DANAS JE OSNOVNA SNAGA ZA STVARANJE BOLJEJ I SRETNIJEG ŽIVOTA TRUDBENIKA U NAŠOJ ZEMLJI

Naša herojska zemlja postala je zemlja ravnopravnih naroda u kojoj su oni svoji vlasnici zemlje. Ona je postala zemlja trudbenika sela i grad u kojoj je jednom za uvijek pre- mahnulo teho buržoaskoj kluki da plja- čka narodnu imovinu i da na tvrdi i snogu radnih masa začuše svoju pohlepne i nezastite proljeve. Trudbenici grada i sela postaju nosi- oči vlasti, a borbeni savez radnika i seljaka lična na državne zajednice, ali i metra neprijatelja kojine je ovaj savez tra u oku. Radnička klasa orga- nizovana u svoje jedinstvene sindika- te, moćan je faktor u aktivnom učesću i rješavanju oštenarodnih pitanja i jedan od glavnih osnova izgradnje našeg budućeg društvenog i politič- kog života.

A ovaj put kojim su poše narod- ne mase Jugoslavije, one su ga i o- zakonile donošenjem ustava. Ustav, koji iz Ustava Sovjetskog Saveza, predstavlja najnapredniji Ustav u svi- jetu. Naš narod, je preko svojih po- slanika u Narodnoj skupštini donio i niz drugih zakona koji odgovaraju in- teresima revolucionarne borbe radni- ka, seljaka i narodne inteligencije. Ovi zakoni daju osnovnu potporu na- rodnim mesama u njihovom procv- tu, ali su i sretstvo u rukama naroda kojim će on potući i uništiti posljed- nje ostatke buržoasko fašističke kli- ke.

Dakle, zaista su se desile velike i krupne promjene i to na štetu onih, koji su do jučer vladali nad narodom u korist naroda. Ima ljudi koji o- ovo što se dogodilo, ima ljudi koji u ponekad i dobronamjerni, koje je polet naroda i ritegova žela za bol- ljom životom zbulnula i nemaju jasne slike svih tih velikih događaja. Ali često, u zadnje vrijeme, ima takvih pojednaka koji, govoreći oboz u- dično, izvolite sješt, da narod (a ni- kad nisu predstavljali narod) bećaju kleveta na narodnu vlast. Kao da bi rekli da se naš narod zasitio vlasti i uprave, da se je poželio oňoz sta- roj životu. — i kao da im kaže: dra- ga moja gospodo, bankari, kapitalis- ti i kulaci, ni na umjetivo da vla- daju, izvolite sješt, vi ste naučili upravljati i sada je vaše vrijeme, jer mi smo upravljali u ratu, vodili bor- bu i davali žvite. — I izvolite sješt za sofru. Zaboravljajući ti razni špe- kulanti, ratni borzasti, kulaci, ero-

Savez radnika i seljaka, stvoren još u toku borbe i produčbeni kod sva- kodnevni život na obnovi i izgradnji naše zemlje, danas je osnovna snaga koja smjelo i nesokoljivno koru- ča u borbu za ostvarenje boljeg i sre- tnijeg života trudbenika u našoj ze- mlji.

U diskusiji po referatu druga Hajre Kapetanovića, govorili su pretsjednik Narodne vlade Rodoljub Čolaković, delegati sreskih i gradske skupštine Narodnog fronta, predstavnici Jugoslavenske armije, žena i omladine

Po referatu druga Hajre Kapetanovića razvila se živa diskusija. Prvi je stupio u diskusiju omladinac drug Milan Trnčić. On je govorio o poživnosti naše omladine u svim radnim akcijama i pripremanju naročito istražujućim odladine našeg okruga u Izgradnji. Omladinske pripreme.

Ja sam danas u pretsjedstvu Valke, rekao je u diskusiji drug Naum Čelvan, i moru izjaviti da islamska zajednica nije ni u čem zapriječena u svom radu za muslimansku djelatnost. Ja sam prije u muslimansku djelatnost, pa sam svjedok da se u njojma nije ni o čem drugom radilo nego o tome ko će postati predstojnik i o visokim tancijama.

Kada danas muslimanska reakcija ima vezu sa srpskom, pitam ih još, veli drug Čelvan, je li njma žao što četnici nisu poklali sve muslimane — što je ostvareno bratstvo muslimana, Srba i Hrvata.

Nije vjerna danas omladina, rekao je sveštenik Veliko Babić, nego je samo vraćena u svoje prava korito. To što se neki Davidovići bune nije zbog vjere nego zbog proturadnog ciljeva koje su oni prije kroz vjeru pokušavali do ostvare.

Drug Veliko Babić se sdiđi tada u kćih sveštenika i svećeno izriče želju da više ne bude u njihovoj sredini ističući da je ponosno što pripada kći hrvatskoj i narodnoj zajednici što je država naroda Jugoslavije.

Katolička reakcija govori: nas katolika ima 500 miliona. Jest, katolika ima 500 miliona, rekao je drug Javor, ali je od njih 500 miliona ogromna većina demokratskih, slobodnih ljudi koji su na strani naprednih, na ne konzervativnih ideala. Katolički pogledi, pogotovo u pogledu na narod, govore danas isto, mislilo — kada se zemlja daje siromašnima selacima, a nisu to govorili 1941. godine kada se plaškali srpskih imovina.

Hrvat hmeljuckog osvaja otkriva se Fabijančić i Radmana zgošćuju li kao otpadnike koji kažu za Fronte, jer hrvatski narod Bosne i Hercegovine neće danas ni čim biti izostavljen u Izgradnji naroda i jedinstva.

Drug Miloš Stupković je u diskusiji upozorio na reakciju koja, vidiči, da je blago kažnjena za svoje veze sa okupatorom, izvriču iz misli i rpu u nama bila zaljubljeni. Oni su izabčakovali svaki akt naših vlasti. Fronte bi treba da sami i prvi, pravilno, potpuno postupak naših vlasti, tra da izdijeli reakcije. Ne, treba vije samo onako oćenito govoriti reakcijama.

Govor pretsjednika Narodne Rodoljuba Čolakovića

Zatim je ispred Izvršnog odbora Narodnog fronta Bosne i Hercegovine uzeo riječ drug Rodoljub Čolaković, koji se u govoru pozdravio hrvatskim i jugoslavinskim narodom (sic hrvatski i jugoslavinski narode) i izjavio: Živio pretsjednik Vlade Rodoljub Čolaković! Stanišćanje: Rodoljub Čolaković.

U svojem govoru drug Čolaković izriče je pozdrave ispred Izvršnog odbora Narodnog fronta za B. i H. i istakao značaj ove skupštine. «Danas se održava sjednica naše svećenike političke organizacije Narodnog fronta. Kad čovjek pogleda ovajak skup postaje li više svjestan velikih revolucionarnih promjena koje se su se izvršile u našoj zemlji.

Ja je reakcija, nego taj i taj reakcioner radi i govori to i to.

Naše narodne vlasti su prebranjle oko 370.000 od ukupno 500.000 ljudi da na našem okrugu drvačaci žive u raznih krajeva naše zemlje, pod onako teškim prevoznim okolnostima. Ne bi to mogla učiniti ni jedna druga vlast osim narode. Ogrornu je pomoć naših vlasti narode Kozare za Izgradnju kći. Gili je otordnih ljudi smjelih, svaku porodicu pod vlasti dala pojedini kćici često priliku preko svoje niže prevesti besplatnu jopiju. Na cijelom području jednog mjesnog odbora nema danas

Pretsjednik Okružnog odbora Narodnog fronta Simo Klemenčić

ni jedne obitelji bez kćave što do sad nikad nije bio slučaj. Dokaz je to da narodne vlasti lože sposobni i svakoz za samostalnu egzistenciju.

Sve napredne žene Jugoslavije danas su u Antifascističkoj fronti žena Jugoslavije. U diskusiji dugotrajna Mara Mitrov, mlajka poznatog Narodnog Beroja.

Jugoslavenske matli su davije svoje snove i kćeri bez istezanja u N. O. ložu. Ona su danas smetne, jer je ostvareno ono, zašto su i one, tužnije napoje i žive.

Danas je žena ravnopravna sa muškarcem u CNKJ.

Jugoslavenske armije mlada je nika i na vojnu i na orodno kći i narodna vlast, rekoćući drug Kamenar drug Kovčević. Zato se narodna Armija i narodna vlast i pomožu međusobno. Jugoslavenska Armija je vojvotica i politička škola naroda Jugoslavije. Zato je ovdorodnih rekurtafija sa svaki u slobodnoj demokraciji, slobodnom ustavom, i ista dika ne uspije baroga reakcije da se u Jugoslaviji vrši mobilizacija.

U diskusiji su još učestvovali: Hasan Džankić, Amušić Eudrd, Slunjski Drugo, Jaso Džovac, Milan Janković, Branko Stanić.

vlade Bosne i Hercegovine Rodoljuba Čolakovića

Ne bih bilo da ovdje drim prednovinje iskoriti, ali potrebno je da se jednako naše ispitaje, da bismo još bolje vidjeli šta smo radili. Ja, dakle, imam još nekogine Nacizma, ostojidijelje borbe. Od Liko je počelo, da se razvili politički život B. i H. on je bio sjenčan. Politika su vodili ljudi sa usim selacim interesima, uskihi vidika koji nisu imali veze sa velikim političkim smjenicima u svijetu. Srbi, Muslimani i Hrvati, svaki su imali svoje čepanke. Za tim su čepankima bili ljudi mećinaci, koji su svj svoji politički rad prevođili u lućkanje brata na brata, da bi se njevali njihov račun. To je bio smisao njihove politike.

Govoreći o Narodnom frontu kao o jedinstvenoj političkoj platformi svih trudbenika i ravnopravnih nacionalnosti naše zemlje, drug Čolaković je rekao:

«Danas su, tvo u našem Frontu, u čitavoj Bosni i Hercegovini okupijeni zajedno na jednoj političkoj platformi svi poštene trudbenici ove zemlje. Okupljeni su na jednoj političkoj platformi i Srbi i Muslimani i Hrvati. Ali drugovi, kakva je ta politička platforma? Slobodarska, demokratska koja povezuje narode Bosne i Hercegovine sa njihovim bratrom u Jugoslaviji; dalje ona povezuje narode Bosne i Hercegovine sa njihovim prednim pokretima svijeta. Šta ta naša politička platforma sadrži? Ona, svjedena na ono najosnovnije, odgojavno iskonskim težinama trudbenika, a to je da budu slobodni, da rade za sebe, da u miru i dostojanstvu uživaju plodove svojga rada. To je težnja trudbenika po čitavom svijetu. Na ras u zbor toga urukali oni koji su naučili sa vlasti: kapitalisti, veleposjednici, trgovci, lihvari i njihove razne potkuse u raznim imformama, svi oni koji su živjeli na račun trudbenika. Oni kažu da je naš Narodni front katunliža komunističke diktature. Dovoljno je goz toga drugovi, da kažem nekoliko riječi o Narodnom frontu. Ima i on, kao i sve na svijetu, svoj istovrt.

O Narodnom frontu počelo se kod nas govoriti 1941. god. 1925. god. i ne smju govoriti nego se pa počelo, i preizjavilo. Počela je da se organizuje i ostvaruje komunistička partija, onda legalna partija, prozvanja, čija slobodarska riječ nije mogla da dopre do našeg trudbenika.

Zatim je drug Čolaković naveo trije političke mere kojima su se služili taji razni monarhistički režimi: Bivše Jugoslavije za uništenja slobodnog štampice, slobodnih glasa radnog naroda. Tim su te režimi nastojali da u naše budu izabrljavljeni trudbenika za svoja prava.

Kroz sve to trebalo je da se proiđija. Još onda komunisti su vidjeli kakva se trozina opasnost sprma našoj zemlji. Oni su narodu ukazivali: pur kćim treba iši ako nećemo da doživimo katastrofu. Potrebno je bilo dati narodna ravnopravnost političke slobode, oherbediti bolhe uslove rade, bolju nadnicu radnikoi, oherbediti izrete, selaku, a u spolnoj politici ostvariti prijateljstvo sa Sovjetskim Savezom, koji je oporabi zaštitnik naših naroda. To je govorila komunistička partija, zovuć se zastavju Narodnog fronta sve poštene ljude ove zemlje.

Kako su odzvovali razni vladoci režima? Odzvovali su sa argumentima koje kojima su uvijek odzvovali: kin dancima, rancionom, smjenom a naš narodi demokraciji, koji su se uvijek pravili veliki pametnikovi, rekli su: To je naša komunistička tirudama.

Danas je hit i ispunilo se ono što je predviđala naša Partija, Hitler i Musolini, svi ti spjelice Jugoslavije, kako su ih nazivali Stojedino vijeće: Srba i drugi, nupali su Jugoslaviju. Kću se pokazala trula i nemarodna i propala je za nekoliko dana a na našu zemlju srućila se sva oblacodete novog poredka. Znamo što je bilo 1941. godine kada je počeo da

sudi ustakši nož i uzarak. a kćnije četnici nož i uzarak. Irdainički elementi troši su sada na površinu. Oni koji su nekada mislili da unište Komunističku partiju postali su ovioreni saradnici okupatora. Oni su ubjeđivali naše narode, kako je nama osigurana budućnost pod okriljem velkog njemačkog rafia, i to oni iz Zagreba i oni iz Beograda. Mi znamo da ima bićućnost i budućnost. Ali mi smo bićućni da naša budućnost bude budućnost slobode narode, a ne saćić se izdajica. Vaine demokrate koje su nekada mudrovala da je Narodni front neka udurma komunistu po bjele su u mislje rupe.

U tom sudbonosnom vremetu Komunistička Partija, predvodnik radnog naroda, nije ćutala, razvila je visoke zastavu borbe i pozvala narode Jugoslavije da se zbratime oko te zastave ćušti, bratstva, slobode i budućnosti naših naroda. O Komunističke Partije okupili su se svi naši patrioti i tako se u oružanoj borbi li formirao Narodni front. Okupili smo se vodeni u tom ćušti jednom misliju, da istjeramo okupatora, tudina iz naše zemlje. To je bio borbeni savez demokrate naše zemlje koje su u teškim ilasmenitama rata još spoznali zašto smo doživjeli teški poraz 1941. godine i šta treba da naučimo iz iskustva prošlosti. Mi smo rći: Hoćemo novu Jugoslaviju, koja će biti otdajšina svih njenih naroda — zasnovana na bratstvu i ravnopravnosti. Hoćemo Jugoslaviju u kojoj će narodi da vladaju, u kojoj će tridijeljenji graditi i sćiti biti kovači svoje sćubine. Hoćemo demokraciju koja će biti u rukama radnika, seljaka i radne inteligencije, rćivstvo za Izgradnju bolje i pravrednijeg života u našoj zemlji.

Zatim je drug Čolaković govorio o Izgradnji naše zemlje, naglašujući da je vlast rćivstvo za obranu i dalje Izgradnju, šta što brže ostvarivanje naše Jugoslavije, naše zemlje. To je naročito zadatka narodnih vlasti u Bosni i Hercegovini šiji su narodi do vana, uvelik izabrljavljeni i izmrućeni, od stranih i domaćih izabrljavica, kulturno zaostali.

Dalje se drug Čolaković, osvrnuo na međunarodni položaj naše zemlje. On je našelao da je Bivša Jugoslavija slobodna i imala mnogo uzorova i spoznavanja u kritičnom novom ćušti, bolovani i Bivšina. Mi ćemo Jugoslavije neće da se ćebaju u sudbinu. Još u tekat rata mi smo ostvarili oružano bratstvo sa Sovjetskim Savezom i svim slovenskim narodima i zajedničkoj borbi protiv nacizma. Stvaranjem političkih, ekonomskih i vojnih veza sa Sovjetskim Savezom i ostalim slovenskim zemljama Jugoslavija je postala nezavisni faktor u velikoj slavenskoj zajednici, koji ćuž mir, rivo na svoji granicama a zatim i mir ćitavog svijeta. Drug Čolaković je istakao da težnja za mirom u svijetu slavenske čitave pokazuju nespretnostima da im prođu, iskustvo i ostalim slovenskim. Razni Musolini imperijalisti koji i danas pokušavaju da izazovu neprijateljstvo između slavenskih i ostalih naroda. Govoreći o inostranim imperijalistima drug Čolaković je rekao:

«Ne bi trebalo da u reakcionarnu imperijalističku gospodu pristojimo mi sa onjećkim narodom, među kćim imamo mnogo stajnih prijatelja. (Nastavak na 7. strani)

Свршетан говора друга Родољуба Чолаковића

(Наставак са 2. стране)

рода него су изнедрили и јеванђеље и коран. Нису избори политичка бића што ћемо ми да опробамо саче са опозицијом, са Гролом, Шутејом, Драгољубом Јовановићем. Не, оин су јача сада. Избори су политичка бића у овом смислу што ћемо најмасовнијим учешћем у њима да покажемо још једном њиховом смислу да смо ми, босанци и херцеговци, не оштучени, непоколебљиво за нашу вољу демократску Југославију, да смо ми босанци и херцеговци не оштучени и непоколебљиво за братство наших народа, да смо ми за нашу народну власт, за нашу демократију која омогућава радном човеку да буде господар своје судбине, и да смо ми, босанци и херцеговци, за братство словенских народа на челу са великим Совјетским Савезом. Да ми смо једни човек пред очима наше Савезне владе, у закљученима за правду Југославије, тј. за Трст и Горњу и Југославију, да смо ми за наш стваралачки рад на обнови и изградњи наше земље. На овим изборима нашим масовним учешћем, показавше подлим изјављивањима којих још има по нашим чаршијама, да путем којих нас је повео Маршал Тито и наш Народни фронт — да тим путем нисмо пожелели своје слободни и учесници пута Тита. Он нас је учио да отворено гледамо свакој опшности у очи, он нас је учио да се не бојимо тежкоћа, јер њих ће свадајати пређући и свијетски народ који се бори за правду и памету ствар.

Нека живи избори за Уставотворну скупштину Народне Републике Босне и Херцеговине!

Нека живи слобода и братимљива Федеративна Народна Република Југославија!

Нека живи херојска и непобједива Југословенска армија, будни чувар наших граница, наше слободе и независности!

Живјело братство Славенских народа на челу са Совјетским Савезом!

Нека живи солидарност свих социјално-политичких људи свијета који се боре за праведан мир и слободу свијета!

Нека живи Велики и моћни Сојетски Савез и његов вођа генерал-симон Стаљин!

Нека живи вођа нашег народа, и творца и организатора Народнег фронта, Маршал Тито!

Присутни су једногласно прихватили пароле које је изговорио предсједник Родољуб Чолаковић. Затим су говорили Хасан Цанић, Милош Стојаковић и Франьо Одић, истичући значај избора за Уставотворну скупштину и улогу Народнег фронта у тим изборима.

Пјесмом и играним народног кола свјетско је завршио први велики јавни предизборне кампање банјалучког округа.

Наставак реферата друга Хајре Капетановића Народ банјалучког округа предочио је у многим акцијама на обнови и изградњи

(Наставак са 4. стране)
 Не од коћил су већ и изградњи 1.199 кућа удовца погинулих бораца, што маса држава гради, а 973 куће које држава помаже делимично и новца и материјалу. Укупно се налази само на Козари 2.172 куће које ће ово године бити потпуно довршене. На кључком, пријављеном, приједорском и осталим срезовима већ до сада је изграђено 309 сеоских кућа за становање обновљено 508, а у градњи се налази 1.075 кућа. Ми ћемо сигурно свршити ово године маса на све 4.064 куће. Са, ове наше свечане скупштине ми поздрављам радни полет народа нашег округа, раднике Љубице, дубачке товнице, творнице ципела и осталих предузећа, селјаке Козаре, Подгумца, Ључког и пријављеног среза и истичемо их за пример svakом раднику и селјаку нашег округа. Поносимо се полетом наше радне омладине, која је на претходном конгресном такмичењу у Б. и Н. Омладине мликоњског среза и Хан Кола 100% се одважала регрутацију за нашу славну Армију, Омладинци са лактачког среза и града Бана Луке са барјачима и са пјесмом дошли су пред регрутациони комитет. Онима који су проговорили о мобилизацији у нашој земљи, дала је наша хмачка омладина најбољи одговор. Наš АФЗ по својим резултатима рада спеша у ред врху организација у Б. и Н. Овакви радни полет наших народа не зауставиће је пред ма каквим препрекама и у будућности, а резултати нашег рада најбољи су одговор свим спекулацијом и саботеријом привредне обнове и изградње нашег друштва.

Друго и другачије, до сада су постојали срески, општински и сески одбори NF-а. Територијалном поједном административних јединица у Б. и Н. указала се потреба да се наш NF реорганизира по дијелукувима и наших административних јединица. Ради тога је извршена темелита реорганизација у NF-у и поново су оформљени сеоски, мјесни и срески одбори NF-а. Свакако је већ сарним тим извршен један огроман посао у коме су народним пољопривредност показали другови из среског одбра NF-а, без којих не би била могућа оваква брза реорганизација. Наш Front има великих заступа за све успјехе који су постигнути у току овог послатерог периода и он је био ослонac свих акција и покрета: наша маса на пољу изградње наше земље. Ипак се не би заврали поштинити резултатима и све гледали као најбоље, морамо се осврнути, поред оног што смо већ навели на ове неке слабости у NF-у које се морају отклонити. Наш NF није осврнуо у својим организацијама један константан и интензиван рад на политичком васпитању маса и чвршћу њиховог нивоа политичке свијести, него се углавном оријентисао на мобилизацију маса у разним привредним акцијама. То се одсједа код свих организација NF-а, а нарочито код сеоских и мјесних одбора NF-а који често пута нису отварили један сталан контакт и везу са масама. Још у нашој организацији постоји понегде и туђи свјетлани код изјављивања ђанова NF-а, а што се не износи пред масе и не дискутије о то-

ме унутар самих одбора NF-а. Још код неких људи нема досљедности у изношењу јединственог става пред масе. Наша организација мора се борити за тај принципијални став svakог члана NF-а.

У нашем Frontу осјећа се непрестано слаба повезаност и сарадња сеоских, мјесних и среских одбора NF-а, а ових са окружним одбором NF-а. Осјећа се такође и слаба координација свих народних организација које се налазе у NF-у. Често пута се радило нејединствено, посебиче, свако за сe, а NF у решавању појединих проблема радио је доста неорганизовано и раширено. Наша орзација политички се успављивала са времена на вријеме, а негде и за дузи период. Она је на тај начин изгубила политички слух и осјетљивост против непријатељских паролата на које није увјек реагирала, нити је водила увјек живу борбу против непријатеља NF-а, против разбјача савеза радника и селјака, против ратних мушкарца, агената међународног империјализма и непријатеља братства и јединства. На многим политички тако важним питањима наша организација није разматрала масе, а посебиче није народним масама протумачила значај свих законика и уредба које је донијела наша Народна скупштина и органи наших народних власти. Наша организација још се увјек са недовољно опорности бори против политичких реакционера, који на račun т. зв. кључа Жеље правити свој политички račun. Таквих покушаја има и у нашим одборима да са позиција наших легалних јединица воде борбу против нашег народа, а против чега се мора наша организација енергичноје борити.

Ми морамо уврстити наш NF боре се против туђи свјетлани кака унутар Frontа тако и на ван, истичући NF од свих елемената и постављивањем људи, који као опробојни активисти приуштају довољно енергије да се политика коју они буду водили ти јединица и само у народном интересу. Увршћујући NF ми често још један период морамо водити политику борбу против остатака реакционих елемената, којих као појединца има још на нашем терену како у граду тако и у извешним селима. Увршћујући NF ми често још увје увршћују савез радника, селјака и народне интелигенције, учвршћују јединство радних маса села и града. То је пут којим треба да крене наша организација, "от svakог frontовца и патриоте.

На концу да кажемо неколико ријечи о нашој ванској ситуацији. Наша земља као савезник Уједињених народа изаша је као побједник над фашизмом. Узрел који је постоји наша земља у току рата још више се увршћује и svakим даном лаца. Са нашим великим савезником Совјетским Савезом имамо најсрдечније односе. Уговор о пријатељству и међусобној помоћи народи Југославије су са одушевљеним подрвљали. Наша земља је везана и привредним уговором са Совјетским Савезом што за нас значајно узбрзане привредне обнове и привредног напретка. Наша земља је склопила уговор са Чехословачком, Пољском и Албанијом. У добрим је односима са Румунијом, а сјесним и братским односима са Отачествено

frontовском Бугарском. Сва ови уговори имају за циљ јачање наше земље и осигурање мира у свијету. Наша земља је један од најважнијих фактора мира не само на Балкану него и у јуроисточној Европи. То наши односи са Грчком и Италијом јест иста као и са осталим нашим сусједима, критички је од реакционих кругова Италије и Грчке, који потпомогнуто од међународног империјализма, као најчешће агенти имају своје утицаје не само на унутрашњу везу и на међународну политику наведених земаља.

Наша земља под руководством маршала Тита како рат и у току рата водила непотпуноју борбу против фашизма, данас је заједно са Совјетским Савезом и осталим демократским снагама један од најважнијих поборника и заштитника свијетског мира. Она данас преко својих доистинијих делегата на Мировној конференцији на челу са Едвардом Карделом, боре се за мир, тражи исправљив свих неправди које су Југославији нанесене руспаким уговором и версамским миром, зато боре се за мир Југославије све бори за један истински демократски мир у свијету, у којем ће бити омогућена свака агресија империјалиста.

Сто се тиче односа са Енглеском и Америком, наши народи нису криви зашто наши доистинијих савезници у рату, Енглеска и Америка, још увјек подржавају реакционаре елементе који заузвимају непријатељски став према нашим народима и који дојучерашњим завојевачу Италију покушавају помоћи да на неправедан начин дође до чисте југословенских територија. Ми нисмо криви да америчке власти још до данас нису предале наше власите бродове са Дунавa нама на употребу, него их вукла према Баварској и мисле да на тај начин учвршћују нашу земљу. Реакционари крузови Енглеске и Америке дају великог одушка ступици непријатељског према Југославији, која највећ је његове брца на наше народне и на нашу земљу.

Од наших захтева, за које се бојмо наша делегација, ми нечемо ни мало отступити. Осорити нашим народима помоћу на његове националне територије, за које су они дали жртве и несебично се борили, значајноје ствари за зеленила слободу. Ми нечемо ни тражити од делегата Мировне конференције да нашем народу, који је по броју мањ, а по дјели велики и херојски — признају његово право које је једнакојема његовој и за које су се они заједно са свим савезницима борили у току ослободилачког рата и које је прокламовано у Атланској повељи, на Московској и Теберанској конференцији.

Да живи моћни Народни фронт!
 Да живи наш учитељ и предводник маршал Тито!

Живља славна Југословенска армија!
 Живји наш први избори за Уставотворну скупштину Републике Б. и Н. Живјо друг Дуро Пучар-Стари, секретар извршног одбора NF-а за Боснију и Херцеговину!

Живјо друг Родољуб Чолаковић, предсједник прве Народне владе Б. и Н. Живјо савезник радника и селјака и народне интелигенције!

Живља побједна мира у свијету!
 Циљам реферата делегати су више пута прекидали дозвучним поклицима и млавама. Не крају су одушевљено покликали Народном фронту и бурно поздрављив друга Хајре Капетановића.

Живјо секретар Окружног одбора Frontе друг Хајро Капетановић! Хајро! Хајро! Живјо Окружни Одбор Народнег фронта! Живја Окрузна скупштина Народног фронта!

Пошто је предсједник највише кратко одмор прешо се на дискусију.

Govor Rodoljuba Čolakovića na Okružnoj skupštini

(Nastavak sa 5. strane)

Kada je neki dan američka vlada ponudila našoj vladi novu povodnom obaranja američkih aviona u Sloveniji, koji su bespravno letjeli nad našom teritorijom, onoga dana londonsko radništvo izišlo je da protestuje protiv takvog postupka američke vlade. Svi slobodoljubivi narodi su se na našu stranu. Mi vidimo je reakcionarne snage na diehu na Mirovnoj konferenciji. Mi hoćemo pravdom mir za koji smo se borili i ne samo mi, nego milioni ljudi širom svijeta, hoćemo da rata više nikada ne bude. Naša delegacija na čelu sa drugom Eduardom Kardeljom (jednoglasni politički Živio drug Eduard Kardelj živila naša delegacija) brani našu pravdu, hoće mir koji će odgovoriti pravdom težinama naših naroda. Ne tražimo mi ni plaćku ni milost, nego tražimo svoje. A to nam uzravo ne daje oni koji su naučili da plaćku tuđu i da čete milostivni svojim sinovima.

U daljnjem toku govora drug Čolaković je napomeno izdajničke djelatnosti pojedinih rosko carinika, klike koje koristeći se imenom demokratskim slobodom u našoj zemlji nastoje da je pomoću vjerskih sutorosti i strane intervencije ponovo dovedu naše narode u kolonijalnu ovisnost od stranih imperijalista. Te i takve reakcionare treba bezobzirno otkrivati:

»Izradnja naše zemlje ići će dalje praćena borbom protiv svih onih koji prestativaju ostatak bivših režima stare nenarodne Jugoslavije. Mi u Narodnom frontu ljudi koji ne mogu da shvataju radi kratkovidnosti, ali ima i špekulanta. Mi sada kod nas otkrivamo takve a i vi ih otkrivajte. Ima takozvanih frontovaca koji su postali jako uvidavni prema stradanju onih koji su bili tvrdopodni protiv stonardnjim narodima. Neki misle da je moguće izraditi našu državu, naš demokratski poredak i kličnjom nitu kraj ljudi sa kurjačkom čudii. Necemo mi biti uvijek tako vjerkodušni, i našem srpljenju ima kraja. Malo čemo trpiti robnost da zderemo sa njih ovčje krzno da bi nam moglo da vidi kurjaku. Oni hoće da miriraju našu vlast i da sve tekovine krvlju izvolovane svedu na ništa. Moramo bdjeti nad takvima, da naši redovi budu čvrsti bez kolebljivaca i svaki patriota naše zemlje mora da zna da je program našeg Narodnog fronta za njeta svetinja.

Govorilo se u referatu i diskusiji o našoj političkoj uspjavanosti. Mnogi naši frontovci smatrali su da je sad dosao period odmora. Nije, drugovi i drugarice. Mi smo neprijatelje istetirali i neće nikada ali pred nama je izvršenje programa o kojem smo u toku rata govorili, a u Beogradu prošle godine potvrdili napisnemo.

Zatim je drug Čolaković govorio o saradnji Narodnog fronta i narodnih masi, o zadacima koji stoje pred svakim članom Fronta u njegovom političkom radu. Ne krajit je istakao važnost pretstojiteljskih izbora za Ustavotvornu skupštinu:

»Na kraju, drugovi, mi se nalazimo pred važnim diehma, pred izborima. Naš Front treba ove izbore shvatiti kao političku bitku. Jasno je da će reakcija pokušati, ne bili kasno da isteri svoje kandidate, jer se, boji svog poraza i blamaže, ali će pokušati da pasivizira izvjestan broj glasača. Mi treba na ovim izborima da pokazemo, da su narodi Bosne i Hercegovine za ovu Jugoslaviju, za Trstovu Jugoslaviju, za Jugoslaviju bratstva i jedinstva i narodne vlasti. To treba da bude smotra demokratskih snaga Bosne i Hercegovine da bi još više pojačali uzled naše zemlje pred

člavinim svijetom. To će biti elasanje za Ustav Bosne i Hercegovine, koja je vjekovima bila porobljena a u krvatvju četverogodišnjoj borbi izvolovala ravnopravnost položaja u zbratimljenjoj zajednici naroda Jugoslavije. To će biti glasanje za naš stvaralački rad da nastavimo ono veliko diehu koje smo započeli firm su umakli tenovi, da bi izgradili našu zemlju ona sto prije postala cvatućim vrtom. Glasacemo za veliko bratstvo slavenskih naroda, za naše nerazrušivo bratstvo sa Sovjetskim Savezom, sa svim oslobodilačkim snagama svijeta. I neka to bude za naše neprijatelje strahotiv udarac i razočaranje za mnoge pretkora mora koji otekliju kako će se Jurgošlavlji svaki čas nešto dogoditi. Neka y de da ovim putem kojim smo pošli u našoj istoriji, nismo pošli nastunice kao u maglu, nego da smo njime pošli svjesno nepokolebljivo kličući za vodom naših naroda, drugom Titom.

Ša druge godišnje skupštine Narodnog fronta za okrug banjalučki poslone su sljiedeće rezeepe:

IZVRŠNOM ODBORU NARODNOG FRONTA BOSNE I HERCEGOVINE

SARAJEVO

Sa svoje druge godišnje Okružne skupštine Narodnog fronta za okrug Banja Luka, manifestivši jedinstvenost i odlučnost naroda Bosanske Krajine, u obnovi i izgradnji naše demovine, ijaljemo van naše demovne podstave i zveztošćenje te da čemo i nadićakli i da zeda, utvrditi naše redove zaljublji sve svoje snage za puno ostvarenje programa Narodnog fronta za Šolji i sretniji Živio ljubitelji Bosne i Hercegovine.

Danas izlasci na prvi izbori za Ustavotvornu skupštinu naše Republike narod našeg okruća potvrdiće svoju spremnost i odlučnost u ostvarenju programa Fronta.

Živeli prvi izbori za Ustavotvornu skupštinu Bosne i Hercegovine!

Živjela Ustavotvorna skupština Bosne i Hercegovine!

Živio Narodni front!

Okružna skupština Narodnog fronta za okrug Banja Luka

PREDSJEDNIKU VLADE FEDERATIVE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE MARSJALU JUGOSLAVIJE JOSIPU BROZU TITU

BEGRAD

Sa svoje skupštine MF-a za okrug Banja Luka ijaljemo Ti, naše plamene pozdrave i obazljemo Ti da čemo ušafeti sve svoje snage, borili se za utvrdjenje i ostvarenje punog programa MF-a, onako isto kao što imo je kroz oslobodilački rat, borili za slobodu, bratstvo i ravnopravnost naših naroda, za našu novu Federativnu Narodnu Republiku Jugoslaviju.

Narod Bosanske Krajine pod Tvojim rukovodstvom, dragi naš drugo Tito, u svojoj prvoj poljestrojnoj godini vijeno je oješta da se ostvare naši životni ciljevi naroda, da se sprovođi ono sa što je herojski ginuli hrabrit naši sinovi.

Živio naš najdragi Maršale, ne radost i sreću svih naroda naše demovine!

Okružna skupština Narodnog fronta za okrug Banja Luka

CENTRALNOM KOMITETU OČASTAVEHO FRONTOVJSKE REPUBLIKE BUGARJSKE

SOFIJA

Za vaše veliko slavlje i pobjedu - obzirivju profunardnoe monarhije, koja je bila zapraka bratstvu i jedinstvu naših dvaju naroda, satalni smo u našoj Okružnoj konferenciji, pa mi delegaci O. K. Narodnog fronta za okrug Banja Luka sa ljubim narodom Krajine zagralimo na vašoj pobjedi i slavlju.

Da živi Republika Bugarska!

Da živi Očastavljivi front!

Da živi bratstvo i jedinstvo slavenskih naroda!

Okružna skupština Narodnog fronta za okrug Banja Luka

СЛАС Са Окружне скупштине

U zoru 15. onog mjeseca nešto prije 7 sati stigli su vozom delegati Bos. Novog, Hercegovine i drugih sredova. Veliki broj građanstva koji je prisustvovala, dočeku, toliko je pozdravao delegate, dok je vojna muzika intonirala pozdravni marš Usgovno su pristigli i u kamionima i delegati gradiskog, privarorskog i daktinskog sreda. U drugarskom raspoloženju sarastvali su se u redove, držeći ponosno u rukama transparente sa natpisima koje su bile napisane e onim što su delegati mislili i oćelali.

Oko pola osam sati ujutro na dan zasjedanja skupštine velika povorka delegata ulazila je u grad. Sretni su s sredovima, u šareniku transparentata, sa pjesmama i poklicima — kretali su delegati na okružnu skupštinu. Svečano okiñena sala Fiskalturnog doma bila je ispunjena jamorom delegata koji su zauzimali svoja mjesta. Oko 1.200 pretstavnika okruća oćekivalo je poćetak rada.

Oćedleno se prolamio buran aplauz. U salu su ulazili invaridni za Narodno oslobodilačku borbu. Toplo i ćeljno ljubavi i podstave pristupili su pozdravljajući one koji su u cijenu telesnih gubitaka omoglišli da se, svo, u punoj slobodi i miru sastaju pravi pretstavljivi naroda.

U pratnji drugova Čolakovića, Bugrića i Hrećur Kapetanovića u salu ulazili pretstjednici vlade Rodoljuba Čolakovića koji je ispred Zemaljskog Narodnog fronta došao na ovu skupštinu. Ulazak pretstjednika da vlade svi pozdravljajući ustajanjim i oćavljajima.

Skupština otvara drug Sime Komljenić — pozdravlja prisutnog pretstjednika vlade Bosne i Hercegovine druga Rodoljuba Čolakovića i to skupština, dirnuta i sradnjim aplauzom i skandiniranjem voljom pretstjedniku (Polko! Polko!) — pozdravlja pretstavnike napislunacke Armije (prisutni jednoglasno oćavljajući: Armija! Armija!) i ostale delegate.

U prvioj taćini dievnog reda dobio je rijeć sekretar Okružnog Narodnog fronta drug Hraćuro Kapetanović, koji podnosi referat o vańskoj i univartivnoj situaciji. Skupština je čitalje referata ćesto puta proklamala odobravljajanje i narolavna. Sadržajila je diskusiju po referatu u kojoj su delegati jasnim i jedinstvenim rijećima iznosili mišljene o svim pitanjima vańske i univartivne situacije koja je referat napisao vańno, a narolololno ova sa okruća.

Bez sumnje najvažniji moment diskusije nastao je kad je uzeo rijeć pretstjednik Čolaković. Hrećuro znaćajne rijećni puštene bez njegov jedinstvenaj, ali izvardenje govorinikah stija oćavljaje su na prisutne sivaan tpsak. Trebalo je ćakmo vidjeti odu narolost i pažljivost kojom su svi pratili govor pretstjednika pa da se ćeljeti ljubav

sa kojom naš narod volji svoj pretstjednika vlade.

Za vrijeme diskusije javljena je skupštini radosna vijest da je Bugarski narod zabljo monarhiju i ustanovio Narodnu Republiku. Ovo je svim oćekivano u dvoranu koje se proklamala od burnoj aplauza i radosnih poklika bratskoj Bugarskoj i njenoj Oćetstvenoj fronti.

Još pred poćetak diskusije na prijedlog druga Sime Komljenića i zabran je kandidacionaj odbor ispred kojer je u drugom diejelu radnog rasporeda stupio na govorinuju drug Joćo Marjanović i podnio

skupštini listu članova plaćenaja i novog Izabivnog odbora Okružnog Narodnog fronta za Banja Luku u koji su ulazili sljiedeći drugovi i drugarice:

Pretstjednik: Sime Komljenić,
Prvi potpretstjednik: Hasan Čankić,

Davski potpretstjednik: Joćo Lapovanić,

Sekretar: Hraćuro Kapetanović,
Blaćajnik: Joćo Marjanović.

Članovi: Goćo Galin, Ljubo Zarković, Deka Topić, Jovo Mišić, Korlać Smaćo, Mišo Polovinić, Dušan Pavlović, Mijać Tolić, Mame Talić, Branjo Srućinić, Misać Vrhovacić, Hraćur Čankić, Oćario Oćin, Momo Kavir, Nami Tešević, Josip Granić, Dećo Ćazvić, Oćario Savarinić, Dara Čvetković, Nibro Karabegović, Buro Ćurina, Misać Trinić, Misać Stojaković, Duševka Oćošćin i 200 članova plaćenaja.

Kod svake imena prisutni su sa aplauzom i pozdravljajem izražavali svoje odobravljaje izabranom drugu. Spontanaj i jednoglasnoj akklamacionaj kojom su svi potvrdili izbor gore navedenih članova, jasno je potvrdilo da im je skupština dala puno povjerenje.

Došlo je najsvjetliji čas. U preplivju sali Fiskalturnog doma zavlajala je tinjina kad se drug Hraćuro Kapetanović poćeo na govorinuju i ispred Narodnog fronta proglasio kandidatske liste narodnih poslanika okruća banjaluckog za Ustavotvornu skupštinu Bosne i Hercegovine. 1.200 ljudi sa napetom pažljom ćekalo je da ćuje imena svojih kandidata. Posljede svakog proćitajnog kandidata i njegovog zamjenika, ćakmo su oćekivali poklićni odobravljajanje i aplauz. Proklamovane narodnih poslanika izradnjeno je u najsvjetlijoj atmosferi.

Sa velikim mitinjom uvete završeno je diejan od najsvjetlijoj dana koji je Banja Luka doživljela. Bio je to veliki dan manifestacijaj narodnih snaga — dan preko kojer su trubećitnici našeg okruća napislunackim slovnima — Banja Luka je otpoćela prezbivoraj kampanju.

Upozoravaj sa pretplatnici, ćitaoći i revizori da će sljiedeći broj „Glasak izići u utorak, 24. ov. mi.

KANDIDATI

za Ustavotvornu skupštinu Narodne Republike Bosne i Hercegovine

za okrug banjalučki

1) Изборни срез Бања Лука град I	Кандидат: Карабеговић Осман Замјеник: Жарко Брањешенић	16) Изборни срез Bos. Kostajnica	Кандидат: Дуро Пучар Стари Замјеник: Умићевић Зига
2) Изборни срез Бања Лука град II	Кандидат: Колак Руди Замјеник: Ђорђевић Свето	17) Изборни срез Bos. Dubica	Кандидат: Ковачевић Душанка Замјеник: Зубовић Осман
Листа II.	Кандидат: Ђуро Ђурица Замјеник: Гвоздњар Абдулсалам	Листа II.	Кандидат: Медућ Боžo Замјеник: Губић Зарко
3) Изборни срез Челинац	Кандидат: Симић Стојан Замјеник: Петковић Јован	18) Изборни срез Кнеžиче	Кандидат: Остојић Душанка Замјеник: Стојичић Душан
Листа II.	Кандидат: Дулић Петар Замјеник: Синан Чулаум	19) Изборни срез Podgraci	Кандидат: Топић Деса Замјеник: Радић Војо
4) Изборни срез Кола	Кандидат: Гајић Васо Замјеник: Брањковић Милан	Листа II.	Кандидат: Каћавенда Милан Замјеник: Матавијић Стеван (старији)
Листа II.	Кандидат: Ивезић Душан Замјеник: Грбић Коста	20) Изборни срез Bos. Gradiška	Кандидат: Бабић Лјубо Замјеник: Видовић Перо
5) Изборни срез Залужани	Кандидат: Липовац Јосо Замјеник: Карат Сажо	Листа II.	Кандидат: Корић Мујо Замјеник: Ђукановић Остоја
Листа II.	Кандидат: Селић Станоја Замјеник: Гаврић Јошко	21) Изборни срез Сјбач	Кандидат: Ступар Војо Замјеник: Кљајић Бошко
6) Изборни срез Рибник	Кандидат: Капан Перо Замјеник: Ђукановић Драго	Листа II.	Кандидат: Микић Јово Замјеник: Куваџа Раде
Листа II.	Кандидат: Илија Бањац Замјеник: Клаутић Млађан	22) Изборни срез Laktaši	Кандидат: Стрчић Бранко Замјеник: Салић Андрија
7) Изборни срез Кључ	Кандидат: Филиповић Сафет Замјеник: Ковачевић Стево	Листа II.	Кандидат: Јуришић Стојо Замјеник: Пејчиновић Дурад
Листа II.	Кандидат: Деспот Саво Замјеник: Рамић Хусе	23) Изборни срез Kukulja	Кандидат: Глишић Милош Замјеник: Карапетровић Милош
8) Изборни срез Мркоњић Град	Кандидат: Бутозан Васо Замјеник: Тодић Илија	Листа II.	Кандидат: Вукосављевић Младен Замјеник: Раца Милош
Листа II.	Кандидат: Ђорђић Зухдија Замјеник: Бртан Франьо	24) Изборни срез Pnjavor	Кандидат: Стојакović Милош Замјеник: Котурчић Хајдер
9) Изборни срез Медина	Кандидат: Теодић Илија Замјеник: Стојичић Јован	Листа II.	Кандидат: Јамјић Никола Замјеник: Бабић Велико
Листа II.	Кандидат: Васић Алекса Замјеник: Давић Милан	25) Изборни срез Виџаџани	Кандидат: Прерадовић Здравко Замјеник: Репић Радован
10) Изборни срез Сански Мост	Кандидат: Маглајинић Шефрет Замјеник: Илић Драган	Листа II.	Кандидат: Дурџић Теодор Замјеник: Сипрагић Станко
Листа II.	Кандидат: Алужић Едуард Замјеник: Лошен Славо	26) Изборни срез Illova	Кандидат: Др. Ђубриловић Бранко Замјеник: Савић Владо
11) Изборни срез Томпна	Кандидат: Пејић Михајло Замјеник: Корџет Смајо	27) Изборни срез Kotor Varoš	Кандидат: Газић Дедо Замјеник: Бајић Августин
Листа II.	Кандидат: Шуштум Сава Замјеник: Буха Јуре	Листа II.	Кандидат: Гајић Миленко Замјеник: Табаковић Ибраћим
12) Изборни срез Љубија	Кандидат: Јуричић Нико Замјеник: Колошић Хриљо	28) Изборни срез Šiprage	Кандидат: Јосиповић Душко Замјеник: Кнежевић Димитрије
13) Изборни срез Приједор	Кандидат: Марјановић Слободан Замјеник: Џушић Ахмет	Листа II.	Кандидат: Марић Владимир Замјеник: Хаџић Мујо
Листа II.	Кандидат: Симићовић Бошко Замјеник: Пранић Недељко	29) Изборни срез Omarska	Кандидат: Врховач Милан Замјеник: Пуришић Драгољуб
14) Изборни срез Козарац	Кандидат: Карабеговић Осман Замјеник: Мустафа Цафић	Листа II.	Кандидат: Јукић Милорад Замјеник: Пртић Симеун
15) Изборни срез Бос. Нови	Кандидат: Слободан Брацо Ерцег Замјеник: Привољчевић Милан	30) Изборни срез Ivanjska	Кандидат: Анушић Едуард Замјеник: Талић Мане
Листа II.	Кандидат: Ливар Драгица Замјеник: Раќановић Абдулах	Листа II.	Кандидат: Рокшић Младен Замјеник: Пилјачић Ратко